

TILSYNSMAL – SMITTEVERN I FJØRFEHOLD MED UTEGANG 2022

Veiledning

Denne tilsynsmalen skal brukes i forbindelse med tilsyn med smittevern i fjørfehold med utegang i 2022. Alle kravpunktene skal kontrolleres.

Det kan være nyttig å lese gjennom tilsynsmalen før du drar ut på tilsyn. [Veileder til dyrehelseforskriften](#) vil kunne gi mye god støtte til tilsynet.

På nettsidene våre ligger det også god informasjon som kan være grei å lese gjennom på forhånd.

[Smittevernplan](#)

[Info om forskrift om høypatogen aviær influensa og portforbud](#)

Kravpunkt	Tilsynsobjekt	Regelverk	Utdyping KP	Utdyping i mal	Observasjon	Ok
Karens etter utenlandsopphold	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 5 Hygiene	Personer som har besøkt dyrehold med klauvdyr eller fjørfe i utlandet, kan ikke besøke dyrehold med klauvdyr eller fjørfe før det har gått 48 timer etter besøket i dyreholdet.	<p>Se veileder til dyrehelseforskriften.</p> <p>Husk dusj og skifte av klær og sko. Husk at matvarer også kan overføre smitte.</p> <p>Dersom du er i kontakt med fjørfe i land med alvorlige smittsomme sykdommer bør det gå 72 timer. Veiled dyreeier om dette, og at det kan tas inn i egen smittevernplan.</p> <p>Husk at man kan komme i kontakt med fjørfe/fugl også andre steder enn i dyrehold. Våtmarksområder, parker med mye fugl etc. Vannfugl som ender, gjess og vadere er viktige smittespredere for fugleinfluensa.</p>		

<p>Kunnskap om dyrehelse</p>	<p>Fjørfehold</p>	<p>Dyrehelseforskriften § 7 Kunnskap om dyrehelse</p>	<p>Dyreholdere skal ha oppdaterte kunnskaper om dyrehelse.</p>	<p>Se veilederen til dyrehelseforskriften. NB! Husk at kunnskapen skal være oppdatert.</p> <p>Er dyreeieren kjent med utbruddet av fugleinfluensa hos villfugl, og hva det innebærer for hans fjørfehold? Er han kjent med andre viktige sykdommer/smittestoffer for fjørfe, som Salmonella, Campylobacter, ILT, IB, mycoplasma, ND?</p>		
<p>Smittevernplan</p>	<p>Fjørfehold</p>	<p>Dyrehelseforskriften § 8 Rutiner for smittevern</p>	<p>Har dyreholdet rutiner som sikrer godt smittevern i alle deler av driften? Smittevernplanen skal oppdateres årlig. Har dyreholdet en oppdatert smittevernplan som er tilpasset eget dyrehold? Er smittevernplanen kjent for alle som jobber på gården og følges planen i praksis?</p>	<p>Se veileder til dyrehelseforskriften og siden om smittevernplan på internett.</p> <p>Smittevernplanen må tilpasses plasseringen av dyreholdet og smittesituasjonen rundt. For eksempel nærhet til våtmarksområder med villlevende fugl, forekomst av f.eks. HPAI og nærhet til andre fjørfehold.</p> <p>Smittevernplanen bør ha informasjon om:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rutiner/systemer for å holde kjøretøy, folk og utstyr utenfra fysisk atskilt fra utearealene til fuglene -rutiner for å unngå å dra smitte til og fra fuglenes uteareal 		

				<ul style="list-style-type: none"> - rutiner/systemer som gjør det mulig å stenge av uteverandaer/uteareal for å skjerme fuglene fra det ytre miljøet - rutiner for tildeling av fôr og drikkevann innendørs for å unngå å tiltrekke villfugl og smågnagere, samt rutiner for å fjerne fôrspill og lignende. -rutiner for smågnagerkontroll -rutiner for å kontrollere drenering av utearealer for avrenning av nedbør, avføring, etc -planer for regelmessig utskifting og bearbeiding av utearealer for å senke smittepresset. <p>Er det samsvar mellom det som står i smittevernplanen og smittevern i praksis? Persontrafikk, smittesluse, fôring/vanning osv.</p>		
Smittesluse	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 6 Særlige hygienekrav i næringsretta dyrehold	Smittesluse med tydelige soner, for skifte av klær og sko/overtrekkstøy. Tilgang til varmt og kaldt vann og muligheter for å vaske, og evt. desinfisere, hender og utstyr. Slusa skal være lett å	<p>Se veileder til dyrehelseforskriften.</p> <p>Det er ingen fasitsvar for hvordan ei smittesluse skal se ut. Må fungere i praksis. Mulighet for skifte av klær og sko og vask og desinfeksjon er viktig.</p>		

			holde ren, med lett vaskbare flater og god orden.			
Renhold	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 6 Særskilte hygienekrav i næringsretta dyrehold	Materialene og innredningen i oppholdsrommet for dyrene, smitteslusa og fôrlageret skal kunne rengjøres. Rommene skal holdes ryddige og rene og desinfiseres ved behov.	Har rommene lett vaskbare flater som tåler vask/desinfeksjon med egnede vaske- og desinfeksjonsmidler? Er det tilstrekkelig ryddig i rommene, slik at renhold er mulig? Er det tilfredsstillende renhold i rommene?		
Krav til fôring og vanning	Fjørfehold	Forskrift om høypatogen aviær influensa § 3 Fôring og vanning	Fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap skal fôres og vannes på en slik måte at ville fugler ikke tiltrekkes av eller kan lande på stedet der det fôres og vannes.	Fjørfe og andre fugler holdt i fangenskap skal fôres og vannes på en slik måte at ville fugler ikke tiltrekkes av eller kan lande på stedet der det fôres og vannes.		
Sikring mot gnagere og ville fugler	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 6 Særskilte hygienekrav i næringsretta dyrehold	Rommene skal så langt det er praktisk mulig, være sikret mot gnagere og ville fugler.	Se veileder for dyrehelseforskriften. Smågnagere og insekter kan være smittebærere, blant annet av salmonella- og campylobacterbakterier. Ha fokus på vern mot smågnagere særlig ved dyrerom og drikkevann- og fôrsystemer. Se om skadedyr kan komme inn via gjødseltrekket. Finnes det noen sikring mot gnagere		

				<p>langs husveggen, f.eks musebånd?</p> <p>Villfugl er reservoar for en rekke smittestoffer og må hindres i å komme inn i fjørfehuset. Forebyggende tiltak er å tette sprekker og hull, montere netting, fjerne førspill, bruke forheng i porter og skåler under takventilatorer.</p>		
Helseopplysninger	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 9 Helseopplysninger	<p>Foreligger det en oppdatert journal der alle nødvendige individuelle og kollektive helseopplysninger er nedskrevet? Er journalen tilgjengelig for behandlende veterinær og for Mattilsynet ved tilsyn?</p>	<p>Se veileder til dyrehelseforskriften.</p> <p>Viktig at de har god oversikt over dødelighet i fjørfeholdet.</p> <p>For fjørfe vil verpelister/daglister delvis dekke kravene i bestemmelsen.</p> <p>I tillegg må det i journalen spesifiseres konkrete sykdommer og skader og mulige årsaker, i tillegg til eventuell behandling og forebyggende helsearbeid.</p> <p>Ikke krav til format.</p>		
Flytting av fjørfe og rugeegg	Fjørfehold	Dyrehelseforskriften § 26 Dokumentasjon ved flytting av fjørfe og rugeegg	<p>En dyreholder som kjøper, selger, mottar eller gir bort fjørfe eller rugeegg, skal føre en journal som viser</p>	<p>Be om å få se journalen. Det er ikke krav til format på journal.</p> <p>Ytterligere veiledning om dette finnes i Veileder til dyrehelseforskriften.</p>		

			<p>- navn og adresser til avsendere og mottakere</p> <p>- når og hvor mange dyr eller rugeegg som ble flytta</p> <p>Opplysningene skal oppbevares i minst 2 år og legges fram når Mattilsynet ber om det.</p>		
Særskilt varslingsplikt	Fjørfehold	Forskrift om høypatogen aviær influensa § 4 Særskilt varslingsplikt	<p>Enhver fjørfeeier plikter å melde fra om vesentlige endringer i produksjon, dødelighet samt kliniske symptomer på respirasjonslidelse sammen med akutt inntredende flokkdødelighet; nedgang i eggproduksjon > 5 % i mer enn 2 dager, nedgang i fôr og vannintak > 20 % i 2 dager og dødelighet over 3% i løpet av en uke. Krav om at fôring og vanning skjer uten risiko for smitteoverføring fra ville fugler</p>	<p>Kontrollere om produsenten vet om dette.</p> <p>Veiledning dersom det er ukjent for produsenten.</p>	